

07/12/2021 15:17, aktualizacja: 07/12/2021 15:18 | Zamieścił: Agnieszka Bogucka, Autor: oprac. Agnieszka Bogucka

Pożegnanie z węglem

Autor: arch. UMWM

Zakaz palenia węglem w Warszawie miałby obowiązywać już od 1 października 2023 r., a od 1 stycznia 2028 r. także w podwarszawskich powiatach. Jest nowy projekt zmian w mazowieckiej uchwale antysmogowej.

Ograniczenie spalania węgla w Warszawie i sąsiednich powiatach jest szczególnie ważne ze względu na dużą koncentrację ludności na tym obszarze – tłumaczy członek zarządu województwa Janina Ewa Orzełowska. – Musimy jak najszybciej ograniczyć fatalne skutki zdrowotne, na jakie są narażeni mieszkańcy. Przed samorządami dużo pracy. Znajdujemy się jednak na progu nowej perspektywy unijnej, która będzie miała niebagatelny wpływ na możliwości finansowania zmian.

Dodaje, że nowy projekt powstał po analizie niemal 5,6 tys. uwag i wniosków, które wpłynęły w ramach konsultacji przeprowadzonych w lipcu i sierpniu br.

Warszawa i okolice mają odejść od węgla

Propozycja zakłada zakaz spalania węgla na terenie Warszawy. Miałby on zacząć obowiązywać 1 października 2023 r. Taki przepis ma zostać wprowadzony – od 1 stycznia 2028 r. – także w powiatach: grodzkim, legionowskim, mińskim, nowodworskim, piaseczyńskim, pruszkowskim, otwockim, warszawskim zachodnim i wołomińskim.

– Walka ze smogiem i lepsza jakość powietrza, jakim oddychamy, to dziś priorytet, co do tego nikt nie powinien mieć już wątpliwości – mówi **Bartosz Wiśniakowski, wiceprzewodniczący sejmikowej komisji ochrony środowiska**. – Trzeba jednak brać pod uwagę różne możliwości mieszkańców i samorządów, choćby pod względem dostępu do sieci ciepłowniczej czy gazowej. Realna zmiana wymaga współpracy między władzami i samorządami na różnym poziomie. Konieczny jest intensywny dialog z mieszkańcami, edukacja i przekonywanie do konkretnych rozwiązań.

W nowych przepisach dotyczących zakazu spalania węgla przewidziano także wyłączenia. Mieszkańcy, którzy do 31 grudnia 2021 r. zainstalują kotły i kominki spełniające wymogi ekoprojektu, będą mogli w nich palić paliwami stałymi do końca ich żywotności.

Jak mówi **Marcin Podgórski, dyrektor departamentu gospodarki odpadami, emisji i pozwoleń zintegrowanych** w urzędzie marszałkowskim, zakaz spalania węgla ma zbliżyć województwo do osiągnięcia neutralności klimatycznej wynikającej z Europejskiego

– Celem tych unijnych projektów jest ograniczenie emisji o co najmniej 55 proc. do 2030 r. Nasz kierunek uwzględnia też, a nawet wyprzedza politykę energetyczną Polski, zgodnie z którą do 2040 roku planowane jest odejście od węgla oraz wyeliminowanie przestarzałych źródeł ogrzewania – dodaje.

Drewno też będzie zakazane?

Urząd marszałkowski podczas prac nad projektem korzystał m.in. z analiz zdrowotnych Europejskiego Centrum Czystego Powietrza. Jego **wiceprezes Łukasz Adamkiewicz** wskazuje, że brak zanieczyszczeń z niskiej emisji w samej Warszawie pozwoliłby uniknąć 730 przedwczesnych zgonów w skali roku, a w obwarunku warszawskim – o kolejnych 503. Jednak ten wynik można uzyskać, tylko gdyby zakaz objął także biomasę, czyli drewno.

– Udział spalania biomasy w emisji pyłu PM_{2,5} w Polsce to ponad 21 proc. Dla porównania z węgla to niecałe 27 proc. Dlatego jeśli chcemy, żeby regulacje były skuteczne, nie możemy zapominać także o biomase – podkreśla.

Ekspert zaznacza, że na Mazowszu nadal są przekraczane obowiązujące obecnie standardy stężeń pyłów zawieszonych. Tymczasem we wrześniu Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zaostrzyła dotychczasowe rekomendacje poziomów zanieczyszczeń. Ma to być jasnym sygnałem, że działania naprawcze powinny być podejmowane na wielu obszarach, nie tylko w miejscach największych zanieczyszczeń.

– Zdajemy sobie sprawę, że biomasa ma zły wpływ na środowisko, ale jeśli nie zrobimy pewnej alternatywy dla poszczególnych mieszkańców Mazowsza, to będzie im trudno się dostosować – wyjaśnia **Janina Ewa Orzełowska**.

Co z nowymi domami?

W nowym projekcie znalazł się zapis dotyczący nowo budowanych budynków. Zgodnie z nim, jeśli jest możliwe technicznie podłączenie budynku do sieci ciepłowniczej lub gazowej, eksploatacja instalacji opalanych paliwami stałymi będzie zakazana. Dotyczy to budynków, dla których inwestor wystąpi po 1 stycznia 2023 r. o wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jeśli takiego nie ma – o warunki zabudowy dla terenu planowanej inwestycji. Brak możliwości podłączenia musi zostać potwierdzony dokumentem wydanym przez operatora sieci. Zapis ten ma objąć całe województwo mazowieckie.

W porównaniu do pierwszego projektu przyspieszono proces odchodzenia od węgla w stolicy i podwarszawskich powiatach. Złagodzone zapisy dotyczące spalania biomasy, w tym drewna. Urząd marszałkowski chce w najbliższym czasie przeprowadzić dodatkowe badania oraz kampanię edukacyjną związaną właśnie ze spalaniem biomasy.

Jakie zasady obowiązują?

Na Mazowszu już od listopada 2017 r. obowiązuje uchwała antysmogowa. Zgodnie z jej zapisami wszystkie nowe kotły na paliwa stałe, instalowane po 11 listopada 2017 r., muszą spełniać wymagania tzw. ekoprojektu (dyrektywy unijnej, która określa normy emisji zanieczyszczeń przez urządzenia grzewcze). Od lipca 2018 r. na Mazowszu obowiązuje także zakaz spalania części paliw stałych – węgla brunatnego, mułów i flotokoncentratów czy słabej jakości węgla kamiennego i paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20 proc.

Szczegóły na stronach www.mazovia.pl oraz www.powietrze.mazovia.pl

Jak jest teraz?

11 listopada 2017 r. na Mazowszu wchodzi w życie tzw. uchwała antysmogowa. Można montować tylko kotły zgodne z wymogami ekoprojektu.

Od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach:

- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla;
- węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm;
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna)

Od 1 stycznia 2023 r.:

- nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno niespełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 wg normy PE-EN 303-5:2012;
- kominki muszą zostać wymienione na te spełniające wymagania ekoprojektu lub doposażone w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie

Od 1 stycznia 2028 r.:

- nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 wg normy PN-EN 303-5:2012;
- kotły klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będzie można używać do końca ich żywotności

– Czyste powietrze to wspólna sprawa, którą samorząd Mazowsza traktuje priorytetowo – mówiła podczas konferencji prasowej w Legionowie radna województwa Anna Brzezińska, która zaangażowała się w akcję informacyjną dotyczącą smogu. – Dlatego prowadzi szereg programów wsparcia i dofinansowań, z których mogą korzystać lokalne samorządy.

Fot. arch. UMWM

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl